Smallanthus (Jakon)

čeleď: Asteraceae

Roste od USA po Argentinu v podobě trvalky, keře nebo i nízkého stromu. Kmínky jsou vzpřímené, duté, větvené a zpravidla ochlupené. Listy jsou vstřícné, občas přeslenité, přisedlé nebo řapíkaté, vejčité, téměř 3úhlé, eliptické nebo kulaté, mohou být zubaté, lalůčkovité, 3dílné nebo peřenosečné, zpravidla ochlupené a řapíky jsou křídlaté. Květenstvím je vrcholový úbor v chocholičnatých, hroznovitých nebo latnatých vrcholících (i samostatný), zákrov je zvonkovitý nebo 1/2kulatý, zákrovní listeny 2tvárné, 1 - 3řadé, 3 - 10tižilné, ochlupené nebo žláznaté, vnější po 4 - 5ti ks, vnitřní po 8 - 30ti ks, lůžko je ploché, okvětní lístky samičí v počtu 8 - 30 v 1 - 2 řadách, koruna je žlutá nebo oranžová, lem 3 - 10tižilný, vrcholek zpravidla 2 - 3zubý, terčových kvítků bývá 20 - 100, jsou samčí, koruna žlutá a vrchol 5tilaločný. Plodem je hnědá až černá nažka bez chmýru.

Smallanthus araucariophilus

Smallanthus connatus

oblasti: Argentina, Bolívie, Brazílie, Čile, Paraguay, Uruguay

Roste v Brazílii, Bolívii, Paraguayi, Uruguayi, Argentině a Čile.

Smallanthus fruticosus

oblasti: Bolívie, Ekvádor, Kolumbie, Peru, S Andy

Roste v Andách Ekvádoru, Peru, Kolumbie a Bolívie v podobě keře. Dorůstá výšky 3 - 5m. Kmínky jsou ochlupené. Listy jsou vstřícné, občas přeslenité, v horní části početnější, vejčitě kopinaté, oboustranně ochlupené, dlouhé 8 - 28,5cm, široké 1,7 - 12,4cm, báze je zúžená až tupá, řapíky jsou dlouhé 2,8 - 8cm a křídlaté. Květenstvím je úbor délky 0,4 - 1cm, šířky 0,6 - 1,3cm v až 50tičetném chocholičnatém vrcholíku, stopky jsou ochlupené, dlouhé 0,8 - 3cm, zákrov 1/2kulatý, zákrovní listeny ve 2 řadách, vejčité, vnější tupé, dlouhé 0,5 - 1,3cm, široké 3 - 7mm, vnitřní jsou špičaté, dlouhé 4 - 7mm, široké 2 - 6mm, okvětních lístků je 15 v 1 řadě, koruna je žlutá, okraj podlouhlý, 3zubý, dlouhé 0,4 - 1,5cm, široké 3 - 5mm, terčových květů je 40, jsou žluté, zvonkovité, dlouhé 3 - 5mm a laloky dlouhé 0,5 - 1mm. Plodem je obvejčitá nažka délky 2 - 3,5mm a šířky 1 - 3mm.

Smallanthus glabratus

oblasti: Bolívie, Peru

Roste v Bolívii a Peru v podobě keře. Dorůstá výšky 1 - 6m. Listy jsou vstřícné, vejčitě kopinaté, špičaté, dlouhé 19 - 23cm, široké 6 - 8cm, báze je tupá, řapíky jsou dlouhé 5,5 - 9cm a křídlaté. Květenstvím je úbor délky 5mm, šířky 7mm, seskupeném v 50tičetném latnatém vrcholíku, mají 0,9 - 2,5cm stopku, zákrov 1/2kulatý, zákrovní listeny ve 2 řadách, vejčité až vejčitěkopinaté, vnější špičaté nebo tupé, dlouhé 5 - 6mm, široké 3 - 4mm, vnitřní špičaté, dlouhé 4 - 5mm, široké 2 - 3mm, okvětních lístků je 10 v 1 řadě, žluté, lem podlouhlý, na vrcholku se 3mi zuby, dlouhé 4,5 - 5mm, široké 3 - 3,5mm, terčových květů je 30, jsou žluté, zvonkovité, dlouhé 2 - 3mm a laloky mají délku 0,5mm. Plodem je obvejčitá nažka délky 2 - 3mm a šířky 1 - 1,5mm.

Smallanthus jelskii

oblasti: Peru

Roste v Peru v podobě stromu. Dorůstá výšky 3 - 7m. Kmínky jsou na vrcholu hustě ochlupené. Listy jsou vstřícné, vejčitě 3úhlé, špičaté, oboustranně ochlupené, dlouhé 26 - 47cm, široké 11 - 20cm, báze je tupá nebo uťatá, řapíky jsou dlouhé 8 - 9cm a křídlaté. Květenstvím je úbor délky 4 - 7mm, šířky 2 - 8mm, seskupený v 100četném chocholičnatém kompaktním vrcholíku, má 0,5 - 3cm stopku, zákrov 1/2kulatý, zákrovní listeny ve 2 řadách, vnější vejčité, špičaté nebo tupé, dlouhé 5 - 8mm, široké 4 - 5mm, vnitřní obvejčité, tupé, dlouhé 2 - 4mm, široké 1 - 1,5mm, okvětní lístky jsou 1řadé, v počtu 10ks, žluté, 2pyské, vnější pysk je kulatý, dlouhý 1,5 - 6mm, široký 1,2 - 5mm, vrchol 2 - 3zubý, vnitřní pysk je vejčitý až podlouhlý, dlouhý 1,5 - 2,6mm, široký 0,5 - 1,5mm, terčových květů je 50, koruna je žlutá, zvonkovitá, dlouhá 2 - 3mm a laloky jsou dlouhé 0,6mm. Plodem je podlouhlá nažka délky 1 - 2,5mm a šířky 1 - 1,5mm.

Smallanthus lundellii

oblasti: Guatemala

Roste v Guatemale.

Smallanthus macroscyphus

oblasti: Argentina, Bolívie, Brazílie, Paraguay

Roste v Argentině, Bolívii, Brazílii a Paraguayi.

Smallanthus maculatus

oblasti: Chiapas, Oaxaca, Střední Amerika, Tabasco, Veracruz

Roste ve střední Americe a Mexiku.

Smallanthus macvaughii

oblasti: Jalisco

Roste v Mexiku.

Smallanthus meridensis

oblasti: Venezuela

Roste ve Venezuele.

Smallanthus microcephalus

oblasti: Ekvádor, Peru

Roste v Ekvádoru a Peru v podobě keře. Dorůstá výšky 3 - 7m. Kmínky jsou ochlupené. Listy jsou vstřícné, občas přeslenité, vejčité, špičaté, zoubkované s hrotem, oboustranně ochlupené, dlouhé 13 - 30cm, široké 6 - 20cm, řapíky jsou dlouhé 3 - 9cm a okřídlené. Květenstvím je úbor délky 4 - 6mm, šířky 4 - 5mm, jsou seskupené v 50tičetných chocholičnatých latnatých vrcholících, stopka má délku 1 - 4cm, zákrov je zvonkovitý až 1/2kulatý, zákrovní listeny jsou ve 2 řadách, vejčité, špičaté, vnější dlouhé 3 - 6mm, široké 2mm, vnitřní dlouhé 3 - 5mm, široké 2mm, okvětních lístků je 10 - 15 v 1 řadě, koruna je žlutá, lem podlouhlý nebo eliptický, dlouhý 7 - 8mm, široký 3 - 4,3mm, vrchol 3zubý, terčových květů je 50, koruna je žlutá, zvonkovitá, dlouhá 2,5 - 3mm a laloky jsou dlouhé 0,5mm. Plodem je obvejčitá nažka délky 1,5 - 3mm a šířky 1mm.

Smallanthus oaxacanus

oblasti: Guatemala, Honduras, Oaxaca

Roste v Mexiku, Guatemale a Hondurasu.

Smallanthus obscurus

oblasti: Chiapas

Roste v Mexiku.

Smallanthus parviceps

oblasti: Bolívie

Roste v Bolívii.

Smallanthus pyramidalis

oblasti: Ekvádor, Kolumbie, Venezuela

Roste v Kolumbii, Ekvádoru a Venezuele v podobě stromu. Dorůstá výšky až 10m. Kmínky mohou být na vrcholcích ochlupené. Listy jsou vstřícné, občas přeslenité, vejčité, špičaté, v mládí ochlupené, dlouhé 15 - 30cm, široké 8 - 15cm, báze zakulacená nebo uťatá, spodní strana ochlupená, řapíky jsou dlouhé 5 - 8cm a se zužujícími se křídly. Květenstvím je úbor délky 0,6 - 1cm, šířky 0,9 - 1,2cm, seskupený v 50tičetných latnatých nebo chocholičnatých vrcholících, stopky jsou dlouhé 1,8 - 2cm, zákrov zvonkovitý až 1/2kulatý, zákrovní listeny 2řadé, vejčité, vnější tupé, dlouhé 0,7 - 1,1cm, široké 5 - 7mm, vnitřní špičaté, dlouhé 4 - 6mm, široké 2 - 5mm, okvětních lístků je 16 v 1 řadě, koruna je žlutá, lem podlouhlý, dlouhý 4 - 8mm, široký 2 - 3mm, vrchol 3zubý, terčových květů je 50, koruna je žlutá, zvonkovitá, dlouhá 3 - 4mm a laloky má dlouhé 0,7 - 1mm. Plodem je obvejčitá nažka délky 2 - 4,5mm a šířky 1 - 3mm.

Smallanthus riograndensis

oblasti: Rio Grande do Sul

Roste v Brazílii.

Smallanthus riparius

oblasti: Chiapas, Ekvádor, Guatemala, Kolumbie, Peru, Venezuela

Roste v Kolumbii, Ekvádoru, Peru, Venezuele, Guatemale a Mexiku v podobě keře. Dorůstá výšky 1 - 5m. Kmínky jsou ochlupené. Listy jsou vstřícné, vejčitě 3úhlé až široce vejčité, špičaté, hrotitě zubaté, asymetricky laločnaté, oboustranně ochlupené, dlouhé 14 - 34cm, široké 12 - 23cm, báze je uťatá nebo hrálovitá, řapíky jsou dlouhé 4,5 - 11,7cm a mají ztenčující se křídla. Květenstvím je úbor délky 0,6 - 1cm, šířky 0,8 - 1,6cm, seskupené v 10tičetných hroznovitých až chocholičnatých vrcholících, stopky dlouhé 1,3 - 7cm, zákrov 1/2kulatý, zákrovní listeny 2řadé, vnější vejčité až podlouhlé, tupé, dlouhé 0,3 - 1,3cm, široké 4 - 9mm, vnitřní vejčité, ocasovité, dlouhé 0,7 - 1,1cm, široké 2 - 6mm, okvětních lístků je 10 v 1 řadě, koruna je žlutá, lem eliptický, dlouhý 0,6 - 1,3cm, široký 4 - 7mm, vrchol 3zubů, terčových květů je 40, koruna je žlutá, trubkovitá až mírně zvonkovitá, dlouhá 5 - 7mm a laloky jsou dlouhé 1mm. Plodem je obvejčitá nažka délky 2,5 - 5mm a šířky 2 - 4mm.

Smallanthus siegesbeckius

oblasti: Bolívie, Paraguay, Peru

Rose v Bolívii, Peru a Paraguayi.

Smallanthus sonchifolius (Jakon mléčolistý)

oblasti: Bolívie, Ekvádor, Kolumbie, Peru

Roste v Kolumbii, Ekvádoru, Peru a Bolívii v podobě keře. Dorůstá výšky 1,5 - 3m. Kmínky jsou ochlupené. Listy jsou vstřícné, špičaté, asymetricky zubaté, hrotité, řapíky křídlaté, na bázi luskovité, spodní listy jsou prakticky 3úhlé, dlouhé 17 - 30cm, široké 10 - 23cm, báze je uťatá, řapíky dlouhé 6 - 13cm, horní listy jsou vejčité až eliptické, dlouhé 9 - 25cm, široké 4 - 11cm, báze je tupá a řapíky jsou dlouhé 1,5 - 4cm. Květenstvím je úbor délky 0,5 - 1,2cm, šířky 0,8 - 1,9cm, seskupené v 20tičetných hroznovitých nebo latnatých vrcholících, stopky mají délku 1,2 - 6cm, zákrov je zvonkovitý až 1/2kulkatý, zákrovní listeny ve 2 řadách, vejčité, špičaté, dlouhé 0,7 - 2cm, široké 0,3 - 1cm, vnitřní dlouhé 5 - 7mm, široké 2 - 4mm, okvětních lístků je 15 v 1 řadě, koruna je žlutá, lem obvejčitý až podlouhlý, dlouhý 4 - 7mm, široký 1,8 - 2mm, vrchol 3zubý až 3laločný s různě velkými laloky, terčových květů je 60, s korunou žlutou, trubkovitou až zvonkovitou, dlouhou 3 - 8mm a s laloky délky 0,5mm. Plodem je obvejčitá nažka délky 2 - 6mm a šířky 1,5 - 2,5mm. Existují vnitrodruhové taxony:

- 'Fiorelia' - pro mírné pásmo
- 'Graciella' - pro mírné pásmo
- 'Inka'
- 'Inka Red'

Smallanthus uvedalia

oblasti: Alabama, Arkansas, Delaware, Florida, Georgia, Illinois, Indiana, Jižní Karolína, Kansas, Kentucky, Louisiana, Maryland, Michigan, Mississippi, Missouri, New York, Ohio, Oklahoma, Pennsylvania, Severní Karolína, Tennessee, Texas, Virginie, Západní Virginie

Roste v USA jako trvalka. Dorůstá výšky 0,6 - 3m. Květenstvím je žlutý úbor se 7 - 13ti okvětními lístky délky 1 - 2cm a 40 - 80ti terčovými trubkovými květy.

Další informace:
http://databaze.dendrologie.cz/domains/databaze.dendrologie.cz/index.php?menu=4&id=5350

https://www.rostliny.net/